

Tâi-oân-jī

台灣字

雙月刊 NO. 3
2023.05

Hòk-khan-hō

復刊號 TÂI-OÂN-JĪ

 Kho·saⁿ--ê
Kang Têng-chhiū

 Phah-toaⁿ-á
Tân Sió-tài

收錄2023年 詩人節
徵文比賽tiòh賞作品

 Tâi-oân bûn-hòa m̄-sī Tìong-kok bûn-hòa
Tân-lú

 Tâi-oân-jī Tâi-oân-kok (3)
Tân Bêng-jîn

收錄2023年 教師節
電子賀卡設計比賽
tiòh賞作品

 Ūi hām kha oan-ke
Lahjih

Chit-ki Pò-chóa

出版單位 | 社團法人台灣金甘蔗影展協會

發文報格實體基地 | 台南市中西區民權路二段283號

VOL.000

25 Apr 2023 拜二

看蔗報
免費抽電影票

本期抽獎得獎名單將於下期刊出

Kim-kam-chhiá iáⁿ-tián Choán-hēⁿ Tâi-gí Iáⁿ-tián

Tâi-oân bîn-kaⁿ thoân-thongⁿ gín-á nâ-kàu 16 hòe, chhamⁿ aⁿ tē “Tōa-lân-lé” tōa-sī chin-chhiáⁿ ê toa-lâng-ah. “Kim kam-chhiá iáⁿ-tián” chit-má í-keng kiáⁿ-kòe 15 ê nî-thâu, kin-nî, tioh-sī Kim kam-chhiá ê 16 hòe, lí-sū-tiúⁿ Siong Iok-hong, hām kok-ūi tiú-pī ê úi-oân soán koat-tēng, behⁿ tō-á thè Kim kam-chhiá chò chap-

2023 “Kim kam-chhiá iáⁿ-tián” koat-tēng behⁿ tō-á thè sè-kài thau-chhit-eⁿ Tâi-gí iáⁿ-tián”!
Tī Tâi-oân êng Tâi-gí phah-tián-iáⁿ, êng Tâi-gí, hō Tak-ke khòaⁿ-tioh Tâi-oân ê sèⁿ-miá-le.

“Kim kam-chhiá iáⁿ-tián” tui tē-it kài khai-sí, tō chhòng-chō “hian-tē phah, hian-tē chō, hian-tē ná” ê iáⁿ-tián hong-tek, tī-tioh Tâi-oân ê tián-iáⁿ bûn-hòa, thê-kiang choán-sin ê oah-lek. Lí phah-phìⁿ ê phìⁿ-tiúⁿ, tō sī lí seng-oah ê só-chai!

2023 ê chhun-thiáⁿ lán kiáⁿ-kòeⁿ chhōeⁿ, choân-sèⁿ kam-máⁿ tui-hong-ah Tī tak-ke ê kōⁿ nâ, goán behⁿ tui-chhit-eⁿ hō chò Tâi-oân tó-sūⁿ ê kim-kam-chhiáⁿ lām, iōng chò-chap-lak ê ki-thāi, soan-pò tē chap-lak kài Kim kam-chhiá iáⁿ-tián, cheng-sek khai-sí!

Tâi-oân Chóng-thóng

Bûn-hòa tián-iáⁿ, tai-piáu chit-ê kok-ka ê hoat-giân-khoân. Tioh chhan-chhiuⁿ lán ē kóng kò-sū hō lán ê gín-á thiaⁿ, Tâi-oân ê tián-iáⁿ, tioh-sī lán beh kóng hō Tâi-oân thiaⁿ ê kò-sū, mā-sī lán beh kóng hō sè-kài thiaⁿ

ní lāi, chin-chē lāng Tâi-oân chit-tè Kok-chióng ê chhiá, hái-chhat, lái kau Tâi-oân í-âu, mā khai-sí sin ê seng-oah. piàn-seng sī sin ê Tâi-oân-lāng.

M-koh Tâi-oân ê chú-thé-seng, tián-tiáⁿ lóng hō lāng khòng-chè, tai-gián, giāⁿ

angⁿ hân”
Tâi

g, thóng”
tē, hit-ūi lóng.
-hóe lái lóng

2023金甘蔗代言人
—— 吳以涵
戲劇《俗女養成記》飾演小嘉玲

第16屆金甘蔗影展徵件公告

報名日期：8月1日至8月10日截止

影展簡章：<https://reurl.cc/MRgrlv>

報名資料：<https://reurl.cc/mla2e9>

「金甘蔗影展-甘蔗共和國」
官方臉書

Tâi-gí-si

- Chhiong-phòà ün-miā phû-tîm 陳俐雯 2

Siá Lán ê Kò-sū

- Kho-saⁿ--ê Kang Têng-chhiū 3
- Phah toaⁿ-á Tân Sió-tâi 5
- Chū-lâi ê góa Tân Liông-chi 7
- Tâi-oân bûn-hòa m̄-sī Tiong-kok bûn-hòa Tân-lûi 10

Lahjih Gū-giân

- Ūi hām kha oan-ke Lahjih 12

A-jîn Choan-nôa

- Tâi-oân-jī Tâi-oân-kok (3) Tân Bêng-jîn 13

HL

Hàn Lô bûn 漢羅文

- 寫 Lán ê 故事 • 俗諺萬事通 蘇聖詠 14
- 理性與希望的總和-- 握別彭明敏先生(3)
彭先生扮演台腳觀眾ê 第三 pái ak-chhiú Tēⁿ Pang-tin 15

Tiòh 賞作品專題

- 王育霖台灣詩獎——講 hō 台灣人聽 陳明仁 16
- 314 詩人節 • Tiòh 賞作品〈Lán ê tãi-chi〉欣賞·評審講評 李寬宏 17
- Tiòh 賞作品〈戲尪仔〉欣賞·評審講評 蔡振文 21
- Tiòh 賞作品〈看雲〉欣賞 張逢恩 23

Hong-bîn Kò-sū

2023年4月22日下午在成大台灣文學系台文講堂，演出台語路親子音樂會。這場活動是由台灣語文測驗中心、成大台文系台語師資班、台灣羅馬字協會、台文筆會聯合主辦。

圖片/台灣台語路協會理事長董力玄 (tò 手 pêng 頭 1-ê)
台灣語文測驗中心主任蔣為文 (tò 手 pêng 頭 2-ê)
台語路親子樂團 團長 A-ian (正手 pêng 頭 1-ê) &
主唱陳映璇 (正手 pêng 頭 2-ê)

<https://pen.de-han.org/taioanji>

Open access 網路電子版 &
文章投稿請掃 QR code

總編輯 Tân Bêng-jîn

編輯委員 • Chiu Têng-pang • Chiúⁿ Ūi-bún
• Hô Sìn-hân • Koa Khá-lê
• Koeh Jūn-têng • Masao Tân
• Tân Kim-hoa • Tēⁿ Si-chong
• Teng Hōng-tin • Tiuⁿ Hák-khiam
• Tiuⁿ, Hòk Chū

執行編輯 Tēⁿ Ti-têng

美術編輯 Hôa-jîn Si-kak Siat-kê

文字校對 • Chhòa It-bín • Í Giòk-ngô
• Tiuⁿ, Hòk Chū

發行單位

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hôe

Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

<https://tlh.org.tw>

台文筆會
Tâi-bún Pit-hôe
Taiwanese Pen

<https://pen.de-han.org>

劃撥捐款 戶名 台灣羅馬字協會
郵政帳號 31645936

請註明捐款台灣字刊物

Nā 有任何問題歡迎來 phoc:
taioanjitauko@gmail.com

Tel: 06-2096384

Chhiong-phòa ūn-miā phû-tîm

陳俐雯

Jit-chí teh hoa--khì ê kng bók-bók-siū
 Bák-sái chháp-chháp-tih-tih tàu
 phòa-chhùi óng-sū
 Chheng-chhun siōng súi ê sòe-goát
 liâm-tah nŋg jī àm-tām
 Kiâⁿ-kàu chia chá-tiòh khòaⁿ-phòa
 Bô-nāi thàn chit-siaⁿ
 Kui-khì chhé-chhé--leh khah khùiⁿ-oáh

Chhím khui-Chhím
 Tiòh kâ kiâm-kiâm ê chu-bī siá chò
 Melody
 Khó-khó ê kòe-khì
 Hơ ta--lah!

Jit-chí teh ná kng ná àm ê jit-thâu
 bók-bók-siū
 Chân-phòa, táⁿ-kek, lī-keng
 Tī chhong-song ná siū ná chhiùⁿ
 na-gá-sih

Jit-chí teh òng-bāng ê hái-éng bók-
 bók-siū
 Koán i chhài-chí-á sī siáⁿ-mih miā
 Chóng--sī oàn-thàn mā bô-khah-choáh
 Liáh chit-pé kong-bêng chiⁿ jip íong-khì
 Tiám chit-pha chiok-hok
 Ūi jîn-seng iūⁿ chit-chōa hi-bāng

3rd 甘咬拉、橋菜塢
 在電影的世界裡，甘咬拉撞毀了破壞小農園的高鐵捷運那時「台灣有個好菜塢」還沒上市，「橋菜塢」紀錄片已經隆重登場。

7st 一個想停留的地方
 我們想辦法要保存「橋仔頭糖廠」，所以推出了「拍電影」這個點子。

8th 影到美濃
 走到美濃山下，吳朋奉說金馬獎、金鐘獎，他更愛金甘蔗獎。

5th 一起啃甘蔗
 在雨豆樹下看電影，成為一種人文風景。當天也會是全台灣，最多人集體啃甘蔗的夜晚。

2nd 太爽金甘蔗
 沒有一毛錢，用100天搞出一個規模空前的影展。23組參展團體，8小時馬拉松放映會+頒獎典禮太爽了！金甘蔗。

6th Echo
 回音，一直一直有回音……

7th 前進大林蒲
 高雄縣市合併，前進大林蒲，除了金甘蔗還有金煙筒。

4th 甘蔗俠、林依晨
 代言人、甘蔗劍、主題曲都到齊了，「台灣民主第一街」做為片場，之後就被被國民黨的政黨拆了，真實的街景就只留在電影裡了！

Khò-saⁿ--ê

Kang Têng-chhiū

Sè-hàn ê sî, ke-kiám ài choh chit-kóa chhân--nih kán-tan ê sit-thâu, koh-ū tō-sī chhù--nih ê ka-lāi-sū. M̄-koh, gín-á-lâng ài sng, tiāⁿ-tiāⁿ khang-khòe ǝ-ló-bók-chè choh, chhìn-chhái hōe-hōe--leh, tō cháu-khì chhit-thô. Siōng-kài hoaⁿ-hí--ê, tō-sī pōaⁿ goán tau chhī 2 kó-goéh, hit chiah kiông-beh pí góa khah tōa-bong ê ñg-sek kun-iōng-káu, tī khe-á-piⁿ sng chúi, tī chhân--nih cháu-chông, iah-sī chhù-chêng chhù-āu, sì-kè lōng-liú-lian,

chia--ê hoaⁿ-hí-tāi, pōe góa tō-kòe 1 tōaⁿ bô-hoân-bô-ló ê gín-á sî-tāi.

M̄-chai ùi tang-sî khai-sí, chng-á-lāi lâi 1 ê kiò-chò Khò-saⁿ--ê ê siàu-liân cha-pō-lâng, kóng-sī lâi chia choh sóaⁿ-kang, sit-chāi bô sêng, khòaⁿ i sán koh pòh-pán, lám-sin lám-sin--a! Bô kài chhō-ióng ê khoán-sè, eng-kai bô hit-ê choh chhō-sit ê khùi-lát chiah-tiòh. Khò-saⁿ--ê tō-sī án-ne tàk-kang tī chng-á-thâu lōa-lōa-sô, i ē chū-tōng kā lêng tau choh kóa cháp-

10th 建國啦!
大家決定成立「金盞共和國」實踐獨立建國夢，發行護照，舉辦建國音樂會。那年黑哥爾諾社也有來唱歌助陣，本國選派員到香港聲援佔中行。

13th 甘蔗普拉斯
面對高牆我們是難家，但是我們高呀，至少駐財和菜脯軒和我們站在一起。

15th 有病
這屆影展主題是「2020總統大選」有八成來自香港的團伙在反送中的玻璃中來到台灣自由拍片。「有病」預言了武漢肺炎的爆發，接下來我們都「有病」了。

17th 跳島
小琉球觀音媽保佑「乾兒子」得首獎

19th 來去天龍園烤甘蔗
第一屆影展的童至齊聚台北，他們一起在寶藏巖找到金盞。

11th 高潮了
想到金盞影展可以辦超過10屆，所有人都「高潮了」

9th 317到林邊
在林邊火車站前辦一日京觀電影，香港身家金盞。

2023
疫情結束，金盞要做16歲了
決心回到「台灣」，成為世界上第一個台語影展！
2023年疫情結束了，現在，金盞影展要「做16歲」，並轉型為全世界第一個台語影展。
2020在中國武漢肺炎肆虐全球的期間，台灣和法國合作完成一部當代台語電影「台灣總統」，這部原所導目的「當代台語電影」也將在冬屆影展期間和大家見面。
2023年8月12到19日 將台南變成台灣真正的電影城，在「全美戲院」放映超過300場次的台語經典電影，徵選20組團體駐地創作台語電影，「獎金一萬美金」詳情請關注「金盞影展—金盞共和國」官方微博。

Siá Lán ê Kò-sū

sè-á khang-khòe, lêng tō ē kiò i chiáh tiám-sim iah-sī tiong-tàu-tèng, nā-sī sit-thâu tàu choh khah-chē, khah ū liông ê chhân-thâu-ke, ke-kiám ē thèh kóa lân-san--ê, hō i ū tām-pòh-á só-hùi thang thàn, m̄-chiah ē ták-kang lâi goán chia bóng phīⁿ-sô. Lêng kóng khò-tē-á nā ū n̄g-sián-chīⁿ-á, tō ē ká-lêng, siūⁿ beh cháu-khì tiàm-á-thâu sám-lim chit--ê.

Chá-chêng chng-kha ê kám-á-tiàm, chin-chē mih-kiāⁿ ē-tàng lân-san bē, chhiūⁿ hun m̄-bián bé kui-pau--ê, ē-sái bé sòⁿ-ki--ê, chiú mā m̄-bián kōⁿ kui-koàn--ê, ē-tàng kōⁿ kan-á lâi tah, koh ū leh bē sòⁿ-poe--ê. Nā ū lêng giàn hun, tō bé chit-ki-á lâi suh, giàn chiú tō bé chit-poe-á lâi lim, sūn-sòⁿ ē-tàng bé kúi-liáp-á thō-tāu, iah-sī n̄g-bóe-á hī-póⁿ lâi chò chiú-phòe, jōa-ní siau-iâu chū-chāi--leh.

Goán sè-hàn sī-tāi, lim-chiú kâng-khoán hun kai-kip, goân-gōe-kip--ê chiah ū siâu-heng-chiú thang lim, nā

sī pí-kàu khah ko-siōng--ê, lim ñg-chiú iah-sī âng-lò--ê, khah phó-thong--ê, tō lim bí-chiú iah-sī ngó-ka-pî-chiú, ah-nā he siōng-kài lak-soe--ê, lak-tē-á tiāⁿ-tiāⁿ tē pōng-chí--ê, tiòh chhun thài-pék-á thang tī chiú-thâng. Hit-sī thài-pék-chiú 1 koàn 5 khơ, nā-sī thîn sòⁿ-poe--ê ē-tàng thîn 4 poe, 1 poe bē khơ-saⁿ, án-ne 4 poe gō-khơ-jī, pí 1 koán 5 khơ ke n̄g-kak-gīn, tō-sī thâu-ke sòⁿ-bē ke thàn--ê.

Goân-lâi Khơ-saⁿ--ê, tō-sī hit-chióng siōng lak-soe--ê, kan-na sī lim thài-pék-á ê kha-siàu, piān-nā khò-tē-á ū chī^m, tiòh ē khì tiàm-á-thâu tām-sám sip--chit-ê , tah 1 poe thài-pék-á-chiú lâi lim kòe-giàn, i koh-sī hit-chióng m̄-bat kiò chiú-phòe ta-lim--ê. Só-í, ták-pái lóng tú-hó khai khơ-saⁿ, khơ-saⁿ khai kú--ah, soah chiāⁿ-chò i ê gōa-hō, kú--lâi, ták-ke lóng kiò i Khơ-saⁿ--ê, soah bē-kì-tit i kiò siáⁿ-mih miâ ?

Tâi-bûn Ke-si-mi
台文雞絲麵

Phah toaⁿ-á

Tân Sió-tâi

Chit-khoán khang-khòe kiông-beh siau-sit--khì-ah!

Nā iông Hôa-gí tít-chiap lâi hoan-ék kiò-chò KÈNG-KÈ-OÂN, mā ē-sái kiò key-in. M̄-koh kán-tan kóng tiòh sī phah toaⁿ-á, nā ū lâng beh bé-bē kó-phiò, tī hiān-tiūⁿ àh-sī khó-ín hō êng-giáp-oân. Êng-giáp-oân ē siá beh bé àh-sī beh bē ê toaⁿ-á, thèh hō--gún, gún tiòh ài tī siōng-kín ê sī-kan lâi-té, kā toaⁿ-á phah jīp-khì tiān-náu. Beh bé kap beh bē ê toaⁿ-á, sek-chúí bô sio-kāng. M̄-koán sī toaⁿ-á siá m̄-tiòh àh-sī toaⁿ-á phah m̄-tiòh, lóng sī chin sù-siông ê t̄ai-chì. Chóng--sī ū cheng-sîn bô hó àh-sī hit kang to chiáh-soe, bô lâng m̄-bat bô m̄-tiòh--kòe, m̄-koh mā bô lâng goān-ì m̄-tiòh. T̄ai-ke lóng ē kā ka-kī siōng-hó ê chōng-thài thèh-chhut-lâi, che chiū sī gún tui chit-ê khang-khòe chin chun-tiōng.

Chit-tiuⁿ toaⁿ-á eng-kai ài iông jōa-kú ê sī-kan lâi phah? Chha-put-to 5 bió lâi, 3, 4 bió sī sù-siông--ê. 5 bió lâi beh phah ê lōe-iông sī siáⁿ? Chiàu sūn-sū, ū kháu-chō, bé-bē ê hong-sek (hiān-kim, chioh-chīⁿ, chioh kó-phiò), tó chit-ki kó-phiò, beh bé àh-sī

beh bē ê kè-siàu, siōng-bóe sī beh bé àh-sī beh bē. Khòaⁿ--khí-lâi kán-ná beh phah ê lōe-iông chin-chē, m̄-koh lóng sò-jī niâ. Tui khí-boh ê sò-jī chiū ài khah sèk-chhiú--lah! Ták-kang to ài liān-sip phah toaⁿ-á, ták-kang to ài kì kó-phiò ê t̄ai-hō.

Phah toaⁿ-á siōng tiōng-iàu m̄-sī kín, sī m̄-thang phah m̄-tiòh. Gún phah toaⁿ-á ū chióng-kim, nā-sī phah m̄-tiòh chiū ài khau-chīⁿ, chit kò-goèh tē 1 pái phah m̄-tiòh khau 1 chheng-khō. Ták-kang 8 tiám siōng-pan, 4 tiám hā-pan, tióng-tàu bô hiòh-khùn, in-ūi kó-chhī 8 tiám pòⁿ khui-pôⁿ, ē-pō 1 tiám pòⁿ siu-pôⁿ. 5 tiám-cheng ê sī-kan, ē-tàng khì piān-só, tióng-tàu ka-kī chhōe sī-kan chiáh-png. Chhun--ê ài chin chù-sim, thong-siông phah m̄-tiòh tòh sī bô-kàu chù-sim.

Nā pàng-kà, tē 1 kang t̄g-lâi siōng-pan ê sī, ē khah kiaⁿ-hiâⁿ, kiaⁿ phah toaⁿ-á bô-kàu sèk-chhiú, kiaⁿ bô-kàu cheng-sîn, kiaⁿ sim iáu bōe siu--t̄g-lâi, chiū kiaⁿ phah m̄-tiòh toaⁿ-á. Ū tiòh mài kā toaⁿ-á phah m̄-tiòh--khì, kì kó-phiò t̄ai-hō sī chin tiōng-iàu--ê, chheng gōa ki kó-phiò ài kì kah thiaⁿ

Siá Lán ê Kò-sū

tiòh kó-phiò, sūi ē-tàng kā tãihō kóng--chhut-lâi.

Lâng nã tī cheng-koan kong-si teh siōng-pan, tãihō-sò ūi to bô-hó, chiáh-png kín, ka-pi jú lim jú kâu, khang-khòe ap-lék chin tōa, ūi-thiàⁿ kán-ná sī chin sù-siông ê tãihō. M̄-koh hā-pan ê sī-kan khah chá, só-pái tī cheng-koan chò kú--ah

ē ū chit-chióng kám-kak, “Ah, lí 6 tiám chia hā-pan, chiok òaⁿ.” 6 tiám tui gún lâi kóng, sī teh ka-pan, m̄-koh hām pêng-iú iok beh chiáh-png, sī-kan tòh chin pháihⁿ chhiâu. Che mā sng sī chit-chióng hēng-hok ê hoân-ló.

2023 台語文學系列講座－台語文學運動史

戰後台語文運動

團體、刊物kap作家

時間：6/4(禮拜)下晝14:00 - 16:00
講者：陳慕真
講者介紹：台語、客語雙聲道、
成功大學台灣文學系助理教授

@YouTube

報名講座

主辦單位：打狗台語開講社、台文博覽會、高雄文學館

【台文雞絲麵-系列講座】開辦！

逐個月第3 禮拜1 暗時8點-10點線頂固定辦理

PhahTaigi台語輸入法 kap ChhoeTaigi台語辭典
開發者本人「Hê-bí」kap你分享beh按怎利用線頂數位資源!!!

- 👉 奇月 完全免基礎，教你ùì bē曉到有才調輸入台語字！
- 👉 雙月 適合有台語羅馬字基礎ê人，hō你有網路tòh隨時通好補充台語智識！

活動開辦詳情
請關注「台文博覽會」官方口座公告

主辦單位：台文雞絲麵 Tãibùn Kesimí、台文博覽會、打狗台語開講社

Ngô Hê-bí

台文雞絲麵 發起人

M知beh參加tó 1場?
囡仔才做選擇~~~
我2場lóng beh參加!!

Chū-lâi ê góa

Tân Liông-chì

Chū 6 hòe jip-òh khai-sí, góa tòh hām hák-hāu khò-thâu kat sio-óa, m̄ bat koh hun--khui. Kok-hāu, kok-tiong, choan-kho, tãi-hák. 1997 nī chhut-giáp koh kè-siòk tī kok-hāu tãi-khò chit hák-kí. Kok-tiong tãi-khò tang pòaⁿ. 1999 nī khó tiâu chāi-giáh thé-iòk kho lāu-su. Goán tau sī choh-sit-lâng, chhiú-bīn-thàn-chiáh. Sè-hàn ka-kī ê chhân pò liáu, ài koh khi ká lāng tau pò. Gún lāu-pē hiàng-sí chéng pò-chhân-ki, góa tòh ài tòe i khi phāng ng-á. A-bú tī chhù--nih m̄ bô thang khin-khó, chhī ti, sáh ah-liāu, khioh ah-n̄g, koah bók-chháu, chhī chháu-hī. Pí-chāi hiān-tāi-lāng lâi kóng, che lóng sng cha-pơ-lāng ê khang-khòe.

Chò gín-á sī pàng-òh liáu àh-sī pái-lák lé-pài, tông-òh ē ká chò-hóe chhit-thò, góa lóng ài tau chò khang-khòe. Chit-pòaⁿ-pái-á thau cháu khi sng, hō lāng chang--tiòh, phòe tòh ài teⁿ hơ ân. Goán tòa tī chhân-iūⁿ té, bô chhù-piⁿ thâu-bóe, gín-á-phōaⁿ lóng tòa chng-lāi. Chhù thâu-chēng tòh-sī ti-tiâu, hī-khut-á. Khut-á-hōaⁿ lóng chēng bók-chháu. Bók-chháu-háh hām bók-chháu-bóe chhī chháu-hī, bók-chháu-kut iōng pài-á theⁿ jip-

lâi hō ti pō. Goán pā kóng góa bat ùi pài-á téng liàn--lòh-khì, sūi bô khoàiⁿ gín-á, i iōng pài-ko sì-kè lā, ka-chài ù lā--tiòh. Hit-tiáp liáu i tòh kà góa phah-phông-siū--ah. Só-pái góa chin sè-hàn tòh òh ē-hiáu siū-chúi. Mā in-ūi khut-á piⁿ gūi-hiám, goán tau lóng m̄ hō gín-á phōaⁿ lâi chhit-thò, góa kan-taⁿ chhun sng ti-á, káu-á, ke-á, ah-á, bô tòh sì-kè piⁿ kóa tang-tang-sai-sai niā-niā.

Khó-lêng chū sè-hàn ù teh tau chò khang-khòe, m̄ bô-tek-khak khi thng tiòh a-bú hit thâu ê hó ùi-thoân, góa seⁿ chò thiau-lāng thiau-lāng--a, gâu chiáh koh bē tōa-kho, it-tit lóng hō lāng kiò lò-kha-á. Liáu ē kì-tit goán a-î, a-kū lóng kiò góa a-tok-á.

Góa chai-iaⁿ góa chin ù lát, m̄-koh m̄ chai-iaⁿ góa ē chiah-nī-á ù lát. Kok-tiong 3 nī-á hāu-khèng ùn-tōng-hōe, lāu-su kiò chit ê tōa-kho--ê khi sak iân-kiū, i chiok bô siūⁿ beh khi pí, góa ka kóng bián hoan-ló, ká lí ê káu pài-á hō--góa, góa ká lí thè-chhiú. Bô-gīngō soah thèh koan-kun. Pan-chióng liáu khi hō pát pan--ê chhut-phò. Hùn-tō-á ká góa hòng-sàng, góa kiaⁿ kah hit e-pơ chǎaⁿ tô-òh. Tē-jī pái sī

Siá Lán ê Kò-sū

góa khì thak Ka-gī Lông-choan ê sī, hit-chūn ū chit ê Sin-seng-poe tiên-kèng-sài. Góa sak iân-kiû mā thèh thâu miâ, lāu-su kiò góa khì liân khòaⁿ mǎi--leh, hit-chūn thong-chhia, tō-háp bē tú-hó.

Choan-kho saⁿ-nī-á góa kàng chit kip choán ùi thiok-bók-kho (thiok-bók-kho siōng koân nī kan-na jī-nī--ê). In-ūi án-ne-siⁿ, góa chin chē khò lóng tí tiâu, m̄-bián siōng. Êng-êng bô tǎi-chì chò, tī ūn-tōng-tiāⁿ lōa-lōa-sô, hō pǎi-kiû kàu-liân kiò khì phah pǎi-kiû, phah tang gōa, hit nī góa ê tiên-kèng kàu-liân tú-hó tǎi-hák pit-giáp jip-lâi kà-chheh, pǎi-kiû kàu-liân kǎ i kóng, goán tūi--nih ū chit ê chin ū lát, lí kám beh chhì khòaⁿ-mǎi. Hit ê tòh sī chhōa góa jip-m̄ng ê un-chêng-lâng, Hâu Tông-sêng. I su-tong-sī mǎ-sī liân-á-kiû choân-kok (Tâi-oân kok) kì-liók pó-chhī-jîn. Hit tang-chūn kǎ kàu-liân kóng góa bô ài koh liân--ah, beh lâi chún-pī tǎi-hák chhah-pan khó-chhì, ē-kì-tit lāu-su iōng “bián chò peng” kǎ góa siāⁿ, i hām góa iok-sok, hō i 8 kò goéh, m̄-koh góa ài hām i phòe-háp, kàu-sī-chūn nǎ ài chò peng, i mā bē bián-kióng góa koh liân.

Chū án-ne kái-piàn góa jîn-seng kui-ōe. Tong-jîan liân thê-hêng mā piàn chiāⁿ chhō-ióng. Thâu 1 kang kàu-liân thêh 1 koàn ka-têng-hō ê gū-leng-hún hō--góa, i kǎ góa kóng 1 lé-pài lâi ài chiáh hō oân, chiáh oân āu lé-pài beh koh kōaⁿ 1 koàn hō--góa, tē 2 lé-pài i koh chin chiāⁿ kōaⁿ--lâi. Hit tang-chūn ū hō kám-tōng-tiòh. Góa kǎ lāu-su kóng āu-pái góa ka-kī bé tòh hó, chū án-ne ná liân kàu-liân khui ê khò-pió ná chiàu i kà góa chiáh-sit ê hong-sek lâi chiáh. Góa ùi 80 kong-kin, 8 kò goéh āu thê-kiám, piàn 108 kong-kin, thê-ūi teng--ê, bián chò peng.

Chit tōaⁿ sī-kan ùi lāu-su hia òh tàn iân-kiû, thih-piáⁿ, liân-á-kiû. Choan-kho 5 nī ê hit tang, soán tiòh kok-ka (Tâi-oân) tǎi-piáu tūi, khì Siōng-hái chham-ka tē 1 kài Tang-a ūn-tōng-hōe. Lán hām Tiong-kok-tūi ê ōe-gí ē thong, kóng kǎng-khoán ê ōe, chin chū-jîan tòh kiāⁿ chò-hóe, bô-gī-gō soah khì hō in chiáh tǎu-hū! Góa hām in teh phò-tǎu ê sī-chūn, kǎ in kóng góa thâu pái chhut kok pí-sài, ū 1 ê kǎ góa thuh kóng “什麼出國，是回到祖國”，chháu-soh-á tng-tng góa lóng mā ka khiòh kí lâi khng.

Ōe-gí sui-jiân ē thong, m̄-koh hō lāng khòⁿ chò sè-hàn--ê hit chióng kám-kak kài gē-siâu, hô-hóng Chi-ná ōe mā m̄ sī góa ê pē-bó ōe. Tī ti-tiâu lâi hō lāng khi-hū bô kàu, Chi-ná lāng koh chau-that lâi tàu. Só-pái koh khah kian-tēng góa sī Tâi-oân-lāng ê pún-thó ì-sek. Kha tàh Tâi-oân tē, chhùi

kóng Tâi-oân ōe. 30 tang kòe--khì, ki-ian kàu--ah. Tú-tiòh ē-tàng kì-liòk lán lāng ōe ê bûn-jī, Peh-ōe-jī, hō góa ná tī bông-bông-biáu-biáu tōa-hái--nih, peh chiūⁿ tōa hái-ang ê kha-chiah. Góa beh tòe i khì, hō i chhōa góa siū khì sè-kài ê bú-tâi, m̄-goān koh chò kóng Hôa-gí ê jī-téng sè-kài kong-bîn.

@Google Meet

線頂台文讀冊會

打狗台語文 讀冊會

Ták個月第2、4 ê拜1 20:00~22:00

目前teh讀 / 陳明仁台語文學選

主辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

Làu台語-瑞士ê台語社

時間請看Làu台語-瑞士ê台語社FB

讀冊會 / 台灣唸歌·陳雷台語文學·陳明仁
台語文學·台語文青·繪本·俗諺

主辦 / Làu台語-瑞士ê台語社

會議室贊助 / 台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī x
Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

八卦寮 讀冊會

Làng禮拜ê拜4 19:00~21:00

目前teh讀 / 無影無跡

主辦 / 台灣羅馬字協會 仁武分會

請傳訊息來FB

Chhōe Tâi-gí 讀冊會

Ták禮拜3 20:30~22:30

目前teh讀 / A-eng--a

主辦 / 台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī

協辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請thiⁿ表單

Khin-sang Thák-chheh-hōe

Ták禮拜6 20:00~23:30

目前teh讀 / 鄉史補記

主辦 / Khin-sang Thák-chheh-hōe

協辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來Twitter

車幫放送局 讀冊會

Làng禮拜ê拜2 21:30~23:00

目前teh讀 / 台文通訊30冬紀念特刊

主辦 / 島嶼ê台語車幫

請傳訊息來Twitter

Tâi-oân bûn-hòa m̄-sī Tiong-kok bûn-hòa

Tân-lûi

Se-hong kok-ka it-poaⁿ jîn-tēng, Tâi-oân-lâng sī “Hòa-jîn”. Só-í o-ló “Tâi-oân sī sè-kài Hòa-jîn bîn-chú ê teng-thah”. Chit-ê “Hòa-jîn” tãi-khài tō-sī “Tiong-kok bûn-hòa ê ñg-chióng-lâng” ê ì-sù. In nā jîn-tēng Tâi-oân-lâng sī Hòa-jîn, iā-tō jîn-tēng Tâi-oân bûn-hòa sī Tiong-kok bûn-hòa. Chit-chióng kóng-hoat kám-ū chêng-khak? Tong-jiân bô. M-nā bô chêng-khak koh-kiam chhò-gō, tùi Tâi-oân m̄-sī o-ló, tian-tò sī gûi-hiám ê bê-su (迷思, myth), hō Tiong-kiōng lī-iōng-chò thóng-chiàn ê bú-kihì.

“**Tiong-kok** bûn-hòa” sī siáⁿ-mih? Kap Tâi-oân bûn-hòa ū-siáⁿ chha-piát? Tī chia lán thó-lūn ê Tiong-kok bûn-hòa sī tãi-piáu-sèng ê Tiong-kok thoân-thóng ê hong-kiàn bûn-hòa, m̄-sī kîn-tâi tī Tiong-kok Kiōng-sán-tóng thé-chè ē-té ê Tiong-kok bûn-hòa. He lán tī chia bô thó-lūn.

Tiong-kok thoân-thóng ê hong-kiàn bûn-hòa ū kúi-ê ték-tiám:

Kòe-kihì-sèng: Tiong-kok bûn-hòa bák-chiu khòaⁿ kòe-kihì. Kó-chá-ê pí āu-lâi--ê khah hó, khah-tiōng-iàu. Kó-chá-lâng ê tō-tek lūn-lí, gē-sút, tiat-hák, siā-hōe kiát-kò, chêng-tī

chè-tō..., chióng-chióng khah-hó. Só-í ū “jîn-sim-put-kó” chit-kù òe lâi o-ló kó-chá-lâng. Só-í òe-tek, òe-lân, òe-san-súí lóng-tiòh òh kúi-pah-nî-chêng ê iūⁿ, òh lú-sêng lú-gâu, lú-ū kè-tát.

Pó-siú-sèng: In-ūi bák-chiu khòaⁿ kòe-kihì, iōng kó-chá chò piáu-chún, só-í Tiong-kok bûn-hòa piàn-chó chin pó-siú, chin oh kái-piàn, hòa-chiòh-hòa. Kap kîn-tâi kúi-pah-nî se-hong bûn-hòa pí-kàu--khí-lâi, Tiong-kok bûn-hòa kúi-chheng-ní chhòng-sin ê mih-kiāⁿ kî-sit bô-gōa-chê.

Thóng-it-sèng: Tiong-kok bûn-hòa kiōng-tiâu thóng-it it-tì. Gē-sút ài thóng-it, só-í ū “kok-ōe” “kok-kék”, bûn-chiong ài it-tì, só-í ū “pat-kó”. Ték-piát sī lêng thâu-khak-lâi ê su-sióng, ì-kiàn, lóng-tiòh it-tì. Bô kâng-khoán ê siūⁿ-hoat bô siū-tiòh kó-lē, tian-tò ē siū-tiòh ap-chè.

Pâi-tha-sèng: Tiong-kok bûn-hòa pó-siú m̄-ài sin-ê mih-kiāⁿ, thóng-it m̄-ài bô kâng ê mih-kiāⁿ. Só-í gū-tiòh gōa-lâi bûn-hòa, put-tân m̄-ài chiap-siū, lī-chhiáⁿ pâi-thiat, sīm-chì kî-sī. Sim-lí-siōng ê chioh-kháu sī, Tiong-kok bûn-hòa siōng-

ko-téng, kī-tha ê lóng-sī “hoan”. Góa tī Kha-na-tah bat gū-tiòh î-bîn lâi-chia 2, 3 tãi ê Kng-tang-lâng. Chit-sì-lâng m̄-goân óh Eng-gú, chhōe-bô hó thâu-lō. Ták-jit khi thàn-chiáh phah-kang, khin-sī kiò-chò “phah-hoan-kang”. (打蕃工)

Chhim-liók-sèng: In-ūi Tiong-kok bûn-hòa ū chin-kiông ê pài-tha-sèng, m̄-nā bē-tàng chiap-siū pát-chióng bûn-hòa, lī-chhiáⁿ bē-tàng pêng-téng tui-thāi, sīm-chì beh kā pát-lâng ê bûn-hòa kái-piàn, siau-biát, “tông-hòa” chò Tiong-kok bûn-hòa. Jī-chhù sè-kài tãi-chiàn í-āu, Tiong-kok Kok-bîn-tóng chiàm-léng Tâi-oân, tui Tâi-oân pún-thó chāi-tē bûn-hòa só-chò ê chióng-chióng kī-sī, ap-pek, hân-chè, siau-biát tō-sī siōng bêng-hián ê lē.

Ūi-siáⁿ-mih Tiong-kok bûn-hòa ē-ū chia-ê sèng-chit? Che sī chit-ê chin tiōng-iàu, kin-pún ê bûn-tê. Góa-siūⁿ nā iōng Tiong-kok kúi-chheng-tang thoân-thóng ê hong-kiàn cheng-tī ê koan-tiám lâi-khòⁿ, tō khah iōng-ī liáu-kái.

Chū-kó í-lâi, Tiong-kok hông-tè lī-iōng jū-ka su-sióng chò ki-chhó, iōng î-chhi

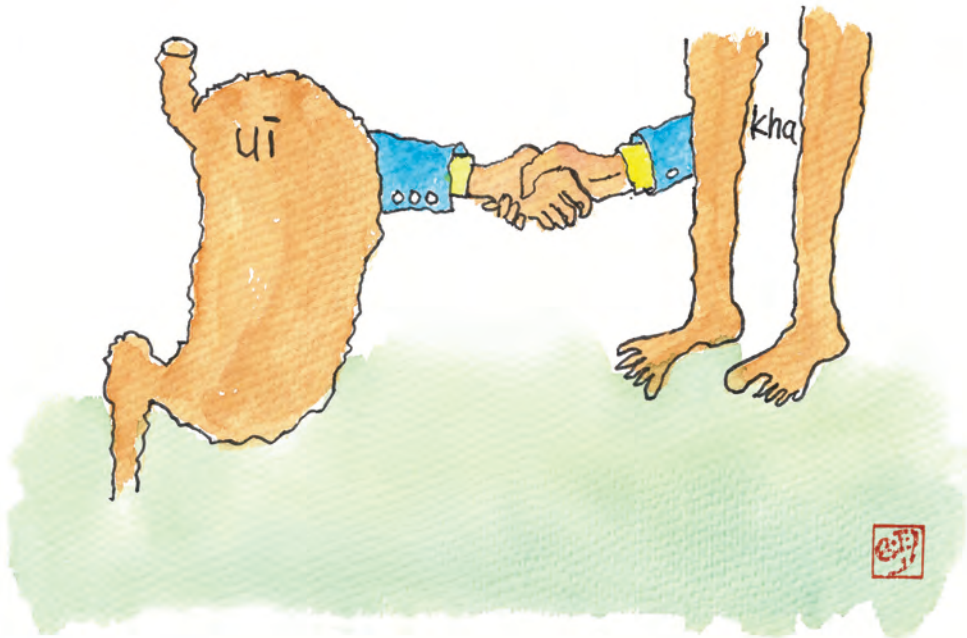
hong-kiàn tiâu-tāi ê sèⁿ-miā chò bók-ték, iōng-sim kó-bú, pōe-ióng chit-khoán ê bûn-hòa kap sim-thài. Chit-khoán bûn-hòa ê kòe-khi-sèng, pó-siú-sèng, thóng-it-sèng, pài-tha-sèng kap chhim-liók-sèng siōng-kài sek-háp hong-kiàn ông-tiâu ê î-chhi kap lī-ek.

Pí-kàu--khí-lâi, Tâi-oân bûn-hòa chin bô-kang-khoán. Tâi-oân ê tē-lí ūi-ti hō Tâi-oân bûn-hòa ū chin-kiông ê khai-hòng-sèng, goān-ì khip-siu gōa-lâi ê mih-kiāⁿ, chin-gâu chhòng-chō sin-ê mih. Chū-jian Tâi-oân bûn-hòa piàn-chò to-goân, to-iūⁿ. Siōng tiōng-iàu--ê sī, Tâi-oân bûn-hòa m̄-sī ūi-tiòh chit-ê hông-tè ê cheng-koân siat-kè pōe-ióng--ê. I-sī keng-kòe Tâi-oân-lâng jit-jit seⁿ-oáh, chū-jian ián-hòa sán-seng--ê. Tâi-oân bûn-hòa bák-chiu khòⁿ sè-kài, khòⁿ bī-lâi. I-ê oáh-lék, tōng-lék pí Tiong-kok bûn-hòa ke kúi-lōa-pōe. Tâi-oân bûn-hòa m̄-sī Tiong-kok bûn-hòa.

Siá hō hok-seng pêng-iú ê tãi-chì 56

Ūi hām kha oan-ke

Bûn / Lahjih Tô / 陳坤明

Ūi hām kha lóng-sī sin-thé ê chit-pō-hūn, lóng ū i ê lō-iōng. Ū-chit-kang, n̄ng-ki kha chiok bô-liâu, it-tit kā ūi kóng: “Góa siāng ū-kàu lát, chit-jit kàu-àm kā ták-ê chhōa leh sì-kè pha-pha-cháu.” Ūi kám-kak Kha án-ne kóng sit-chāi chiok bô-liâu, hām che mā leh khêng-hun pí-kàu: “Hó--lah! Kha, lí siāng ū-kàu lát.”

Ūi, liân-sòa saⁿ-jit pā-kang m̄ tín-tāng, chiáh-mih bô keng-kòe ūi siau-hòa, liân-sòa làu-sái làu saⁿ-kang. Tē-sì-kang, siang-kha bô-lát sng-n̄ng tòng-bē-tiâu, kóng: “Góa bô-lát thang kiâⁿ-lō, bô chāi-tiâu chhōa lín khi thit-thô.”

“M̄-sī kóng lí siāng ū-kàu lát?”

“Bô--lah! Ah tō su-iàu ták-ê háp-chok, chhùi, chiáh-mih, ūi, siau-hòa, t̄ng-á, khi-p-siu, án-ne kha chhiú chiah ū-lát chò-kang.”

Gū-ì: Hun-kang háp-chok, thoân-kiat siāng ū-kàu lát.

Tâi-oân-jī Tâi-oân-kok (3)

Tân Bêng-jîn

Chit tōaⁿ kīn-tâi-sú, siong-sìn koan-sim Tâi-oân--ê lóng ìn-siōng chhim-khek, Tâi-oân só lâu jīn-bûn, lèk-sú, su-ûi, kè-tát-koan, thoân-thóng bûn-hòa oân-choân phò-hoāi! Ēng kó-chhàu-àu ê lút-hoat, hiàn-hoat, kàu-iòk teh thâu Tâi-oân-lâng ê sim-tì. Kok bô sêng kok, lāng m̄-chiāⁿ lāng, sui-bóng keng-kòe kú-nī pah-piàⁿ, ū cheng-tóng lūn-thè, chiap-jīm cheng-tóng ê chú-sū-chiá, pēng bô ì-goān chip-hêng choán-hêng cheng-gī, iáu-koh iân-iōng sit-bīn gí-giân, bûn-jī tòng choh koaⁿ-hong gí-giân bûn-jī.

Tī 1980 nī-tāi āu, Tâi-oân-lâng ióng-kám khòng-cheng tī cheng-tī bīn, tit tiòh tām-pòh kái-siān, iā ū iú-sim-jīn-sū koan-sim bûn-jī su-siá kap gí-giân hòk-heng ê Tâi-

gí-bûn gī-tê, jú lâi jú kiát-kûn sêng-tóng, Tâi-oân ū sú-iōng ka-tī gí-giân bûn-jī su-siá ê chū-iú, bāng-sióng beh chin-chiàⁿ tók-lip kiàn-kok, khí-chō chin-chiàⁿ Tâi-oân-kok, nā bô kek-bēng-sèng chhòng-lip chin-chiàⁿ ê Tâi-gí-bûn chū-iú su-siá, tī m̄ui-thé, kàu-iòk hiān-tiūⁿ, kóng kiàn-kok, iáu sī chū-khi-khi-jīn.

Sī-jit kàu 1980 nī-tāi bóe-kī, chiah ū cheng-sek Tâi-gí-bûn ê lūn-sút, iáu-sī bô bûn-hák chok-phín chhut-hiān tī khan-bút. Ū kóa chit-sī jīn-ûi sī Tâi-gí-si--ê, sūn Hàn-jī, bô-lūn gí-hoat iah gí-sū, bēng-hián Tiong-bûn khui! Khó-kiàn sūn Hàn-jī beh piáu-tát Tâi-oân bûn-hák, bē tit sek-tóng.

Āu-hôe kè-siok

月琴民謠kap當代舞ê對話
唱故鄉ê曲調
舞台灣人ê故事

島嶼
咱Sia Kha步來

kap Me-ló-tiū
In search of
the color and melody of the island.

2023 7.15 (六) 下埔 14:30
暗時 19:30

圓十五劇場 台北市中山北路二段40-1號3樓

俗諺萬事通

古早ê時代，雖bóng生活khah無方便，m̄-koh人kah人ê交陪有影是「老人食麻油—鬧熱」，tī in tiāⁿ-tiāⁿ講話ê時，會puh chit-kóa趣味ê話語，chia-ê話語會jú thòⁿ jú chē，chiâⁿ做智識ê好田地。In kâ生活ê經驗，sok做一兩句話來表達，翻頭來看koh確實有道理，mā真佩服in tī iáu-bē chiok khe-khó台語ê年代，tòh有法度創造押韻koh有意義ê話句。

Chit-pái來上阮學分班「台語諺語」ê老師是費陽老師，因為chìn前無聽過老師ê名，tāi-khí-seng liáh-chún費是姓、名是陽，第一節課現出廬山真面目，原來是外國老師，老師是德國人，來台已經有kúi-nā tang ê時間，目前tòⁿ tī台中Soa-lák。Che真正m̄是「桌頂ni柑—輕輕鬆鬆」ê代誌，對老師來講，台語是外語，beh講hō liàn-tng已經無簡單，何況是更加抽象ê俗語。

以早對台語諺語ê了解，知iáⁿ約略ē-sái分做俗語、謎猜chham giát-khiat-á話三種，老師tī第一節mā是àn chit三類做kài-siâu，hit-chūn心內是hòⁿ-hiân kah giâu疑，若是這三種lóng舉例liáu，koh有啥物mih-kiāⁿ thang好教。想bē到老師有koh khah iù-lō ê探討，kā俗語用文學ê手法分做譬喻、排比、hàm古等等ê

修辭，chìn前tī國校華語學--ê，用tī台語mā有háh-su，實在是「智慧無底，錢銀oh買」。

老師m̄是kái-soeh意思niā-niā，koh會提出伊ê看法bē khng步，mā會請各位老師分享，對每一位學員ê意見lóng ēng o-ló和正面ê態度回應，若是tú-tiòh無理解ê所在，老師mā請教tāk-ê tāk-ê，這put-chí-á可貴--ê，每一ê人lóng有欠點，互相學習chiah ē-tàng「一兼二顧，摸lâ-á兼洗褲」，而且學員ê討論chiâⁿ鬧熱，éng-éng一句俗語，就討論bē少時間。

M-koh時間無永恆，生活mā m̄是bē kái-piàn，有chit-kóa俗語已經chiâⁿ做過去，留tī古早人ê記tī，所以講俗語無一定是古早人ê專利，伊kah手機仔、電腦kāng-khoán，ē-tàng一直創新。老師mā根據這ê理路，認為應當ài有新ê俗語來háh現此時ê社會，hoān-sè咱ka-tī來創造，若是「鳥鼠無洗身軀—有趣(鼠)味」ē hōⁿ人認同，無tek-khak會流傳萬世。

對〈理性與希望的總和--握別彭明敏先生〉
節錄出來ê四篇短文四之三 (3)

彭先生扮演台腳觀眾ê第三pái ak-chhiú

Tēn Pang-tin

第三pái kap彭先生ak-chhiú，充滿人性溫度kap藝術ê光輝。

2004年9月19，tī台北國父紀念館，由彭明敏文教基金會監製，總統府資政台中劉昭惠女士總策劃，劉仲倫導演ê大型活動「台灣自救宣言四十週年紀念」音樂劇。會記得hit-kang下晡先去台北雙連教會，參加台獨老大黃昭堂夫人ê告別禮拜，chiah koh去國父紀念館參加排演，tú ē-hù協助合唱團ê練唱，已經足久無唱koh生疏ê「反共愛國歌曲」。

Hit-àm ê公演，開場由聲樂家曾道雄教授用台語演唱世界名歌〈我還要再回故鄉〉，歡迎彭先生tng--lâi；koh有幾個合唱團，kap陳明章、王明哲in lóng有獻唱；hō 我有kiaⁿ-hiâⁿ ê是謝長廷陶笛表演。Hit-kang--ê貴賓有李登輝前總統、彭明敏資政、呂秀蓮副總統、高俊明牧師、李鴻禧、陳唐山、謝聰敏、張燦塗、鄭紹良、鄭黃美玲、林光華、菊地佳子、吳慧蘭等海內外chia-ê先進。

音樂劇中，彭明敏和貴賓in lóng坐觀眾席。台仔頂以默劇形式表現，劉昭惠安排幾若个男士kap伊本人，口白對話ê角色分擔演出彭明敏這個角色。戴正德擔任辯士描述故事背景；陳唐山講外交史，李鴻禧朗讀〈台灣自救宣言〉。王明哲演唱〈海洋的國家〉，重現 1996 年彭明敏參選總統時ê競選主題曲，ngiàuh起全場ê記持做伙唱和，是劇情高峯。

Hit-àm我負責呈現彭明敏逃離台灣前一暗ê心境，心頭phék-phók-chháiⁿ、滾liòng到決訣。我非常用心推算這個角色，彭先生mā感覺我演liáu bē-bái chiâⁿ成功。我非常珍惜劉昭惠hō 我這個機會，hit-àm對台北tng--lâi台中靜宜大學ê路中，我一直回想這pái ê經驗是chiok感心--ê。因為這比我頂pái tī彰化二林圖書館，mā是由咪咪（劉仲倫）執導，tī縣長翁金珠面前搬演過身作家洪醒夫ê情景，愈感覺家已愈成演員ah。

車幫放送局
CHHIA-PANG HÔNG-SÀNG KIÓK @TSTGCP

歡迎tāk-ke來坐這幫chhui-sak台語kap台文ê火車。不管恁tī甚麼時陣、甚麼所在看tiòh這幫車，阮lóng chiâⁿ誠意招tāk家門陣上車。

歡迎tāk-ke
來chē這幫台語ê火車

王育霖台灣詩獎—— 講hō'台灣人聽

陳明仁

台灣是獨立自主ê國家，久長lóng受殖民中華民國政權phah派主導，完全無主體性，liân上基本ê民間節日紀念，設--ê lóng kap台灣無牽連。教師節敬拜--ê是孔仲尼；詩人節soah紀念完全無koan-hē ê屈原！

咱台灣自有理想優秀ê人選，教師節台文筆會kap本土文化團體提名林茂生博士為紀念對象。詩人節咱推荐王育霖檢察官，並用3月14王檢察官受害日成做新ê台灣詩人節，配合3月11 ê追思紀念活動，也舉辦台語詩創作比賽，初屆就收著52件作品。主辦單位邀請專家評審：陳慕真教授、丁鳳珍教授、張復聚醫師、陳正雄台文筆會理事長、陳明仁作家初審、決審，選出3篇列名作品kap 7篇入選作品，頒發獎金獎狀，邀請tī 3月11台南二二八公園當場吟詩。

作品優點有專家推荐，祈望咱台灣人趕緊建立國家主體性，大家支持咱ka-tī設立有特色ê台灣節日，結合咱ê文學文化日常生活。

Tiòh賞作品、作者等完整報導請看網頁...
<https://ctlt.twl.ncku.edu.tw/pen/314/>

二賞

作者紹介

Tân Tek-bîn, gē-miâ Tek-káu. Tâi-lâm-it-tiong, Tâi-oân Su-hoân-tâi-hák Tâi-oân gí-bûn hák-hē chhut-giáp. Chit-má tng--lâi tī kò-hiong Ka-tiāⁿ-á seng-oáh, chhòng-chok, pah Youtube íáⁿ-phìⁿ. Ka-tī chok-sû, chok-khek. Chhiùⁿ-koa, ián-chàu gák-khì.

Chhòng-chok lí-liām sī Tâi-oân-lâng tiòh-ài iōng Tâi-oân-ōe lâi chhòng-chok. Nā-sī bē-hiáu su-siá, sú-iōng, lí-kái pē-bú ê bó-gí, chok-phín it-tēng ē khang-hi, bô lâi-châi. Tī chhòng-chok chìn-chêng, ài sin jīn-bat ka-tī sī siáng. Tī khì hō gōa-ték kah lâi-chhát pau-ûi ê chit-má, sī lán Tâi-oân lâng keng-ka su-iàu hùn-tàu, kian-kiông ê sí-chūn. Ài iōng bó-gí lâi thui-sak, soan-thoân lán ê bûn-hòa. Hō sè-kài thiaⁿ-tiòh Tâi-oân ê siaⁿ, khòaⁿ-tiòh Tâi-oân ê miâ.

Siong-koan chok-phín

1. Tâi-gí-si “lá-chháu ê chì-khì”, tit-tiòh 2021 Tá-káu Hōng-ip bûn-hák-chióng Tâi-gí sin-si chơ lu-soán
2. Tâi-gí-koa “M-goân koh chàì tán-sí”, siu-lòk tī 2022 Lâm-bīn-jī-koa: Sin-sè-tâi Tâi-gí-koa goân-chhòng chok-phín-chip (12 siú choan-chip siu-lòk miâ-toaⁿ).

二賞作品欣賞

Lán ê tãi-chì

陳德民

Tân Tek-bîn

Thàn-chiⁿ ài khò lán ê siang-chhiú, m̄-thang khò kha-thâu-hu
 M̄-thang thiaⁿ lâi-kan ê sái-lōng
 Nā siáu-tham ték-jîn tùi lán ê chū-iû chhut ê kè
 Lī-sek tō ài iōng kiáⁿ-jī ê bī-lâi lâi hēng

Tán kàu hit jít, hit tīn lâi-kan chá tō chē poe-lêng-ki î-bîn khi

“Se-hong Kék-lòk Sè-kài”--ah!

Chhun lán thun-lún pà-khoân ê thóng-tī

Tâu-hâng liáu-âu, iû-goân ài bīn-tùi chiàn-cheng

Hô-pêng bô khó-lêng khò siū kong-kek ê

kok-ka hòng-hā bú-khì lâi sit-hiān

Lán bô sī-kan thang koh siám-phiah kah kiaⁿ-hiâⁿ

Pián-sian-á móa-chhùi cheng-gī, chiok chē lâng kâng-khoán tng hō i

Bô lâng chhap-thāi siáⁿ-mìh kong-pêng cheng-gī

Siang-bīn phiau-chún koán-thāi lí khi sí

Ké-gâu ê lâng siāng gōng

Ké-khiáu ê lâng siāng khong

Ké tióng-lip ê lâng siāng siâ-ok

Koh siūⁿ beh iōng siāng sūn-kiat ê sek lâi àm-khàm ka-tī ê thái-ko

Thau-théh Tâi-oân Bīn-chiòng-Tóng ê miâ lâi ké-sian-ké-tak

M̄-thang chò chit chiah ài chiah bit ê hô-sīn

Khì hō lâng siâⁿ jip-khì hām-chíⁿ

Kam-goân chò chit chiah jīn-chin ê káu-hiā

Lán chit pō chit pō chò-hóe kiâⁿ

Thoân-kiat ê sim bô lâng ē-tàng kah lán piàⁿ

Koaiⁿ tī lán-á lâi ê chiáu-á chhiò tòa tī soaⁿ-nâ ê chiáu-á chiah bē pá

Ti-tiâu lâi-té ê ti chhiò soaⁿ-ti sán-pi-pa

Sèⁿ-miā ê kè-tát bô-eng-kai kan-taⁿ sī bah chhìn tâng ê liōng niā

Kha-táh-sit-tē, sêng-tióng tī chhiâⁿ-ióng lán ê thó-tē

Tát gōa-chē chîⁿ, m̄-sī ûi-it iàu-kín ê tāi-chì

Tùi chhit-cháp-gō tang chêng khai-sí
 Tō ū chiok chē cheng-eng hi-seng
 Liáh oai-ko tian-tó khi hō lāng àm-sat ê kiám-chhat-koaⁿ
 Koh ū liū-bông ī-hiong--ê
 Khi hō lāng pāk chiūⁿ chia liáu-āu tō siau-sit khi--ê
 Sí tī Tâi-tâi Tō-su-koán gōa-bīn--ê……

Tó-sū téng-bīn, sng bē chheng ê siū-hāi-chiá
 Lán kin-á-jit só leh suh ê chū-iū khong-khì
 Chhiong-móa sian-jīn ê hoeh-bī
 Chhian-bān m̄-thang pàng-bē-kì

Lán m̄-kiaⁿ kiông-tek, kan-taⁿ kiaⁿ lāi-chhát
 Kiaⁿ lāi-chhát
 Kiaⁿ lāi-chhát!

Pit kah chhùi-chih sī koán bē tiâu--ê
 Seⁿ lâi tō-sī beh sú-iōng lán bú-chhin ê jí-giân
 Chia tō-sī seⁿ-ióng lán ê thó-tē
 Tâi-oân sī lán éng-oán ê ke

M̄-thang chò bô chêng-gī ê cheng-seⁿ
 Chhut-bē bat chhiâⁿ-ióng ka-tī ê thó-tē
 Chhùi chiáh Tâi-oân bí, kha tàh Tâi-oân tē
 Chhōe bô lí-iū hoán-pōe chit ê ke

In hia phái-lāng tō chhin-chhiūⁿ chiù-thâng, niáu-chhí kâng-khoán
 Siūⁿ-khang-siūⁿ-phāng beh lâi kā lán Tâi-oân chit ê tōa-pò-tē
 Tâi-oân ê bí-lē, lūn bē tiòh in hia phái-lāng lâi tēng-kè

Ū chit kang, lán ē chiáng-ak òe-gí-khoân
 Siá siòk-î lán ê lèk-sú
 Hoat-piáu siòk-î lán ê sim-siaⁿ
 Lán ê lêng-hûn pún-té tō tī chia

Ōe-pit iōng lâi òe tó-sū ê súi
 Lim Tâi-oân ê chúí, chhiùⁿ chhut Tâi-oân ê koa-si
 Siá-chok, pah tiān-iaⁿ, kā lán ê bó-gí thoân--chhut-khì
 lōng bó-gí siá si, si tióng kì-lók lán ê jit-chí
 Kóng bú-chhin ê òe ài ùi kin-á-jit khai-sí
 Kiàn-kok ê āu-chit-chām sī lán ê tãi-chì

評審講評

Teng Hongtin / 丁鳳珍

Chit siú si ê Tâi-gí-khài kài súi, tùi Tâi-oân-jī ê su-siá bûn-hoat mā kài sèk-chhiú. Chhō thak kài-sêng leh kóng-òe, koh thak kám-kak òe-gí lâi-té ū khau-sé, phì-siùⁿ, kan-khó-sim, m̄-kam, thiàⁿ-thàng chham òng-bāng, in-ūi che sī "lán ê tãi-chì". Si-tôe hō kah kài súi chiâⁿ háh-su. Ū ê si tú thak kài kán-tan, bô siáⁿ âu-ün; lú thak, soah siⁿ-chhut ná lâi ná chōe ê jîn-seng chu-bī. Chit siú si tiòh-sī án-ni. Si-jîn giáh chhiú-sút-to léng-cheng íong-kám téng-chin liô khui thó-tē ê kang-chhùi, khō thók-chiá tâng-chōe lâi ūi lán ê tãi-chì tàu-tīn hōng-hiàn chheng-chhun.

4 Feb 2023

3 三賞

作者紹介

蔡振文，台灣人。當唸讀成功大學二年，捌著過雲林文化藝術獎、教育部閩客語文學獎、南投青年文學獎等等……新竹出生、囡仔時代佇北港、捌佇台中讀冊，尾仔佇南部思考俗生活。俗意家己ê生活和土地，上捷騎σ-tó-bái賴賴趕，下願家己ê靈魂佇善良ê世界流浪。

寫詩差不多有5冬，半路順繼學台語，到今嘛chhă 2冬外矣，真感謝予我鼓勵ê評審老師，閣有平常時會當討論、互相學習ê朋友、上重要--ê就是中教大、成大ê老師。

雖然定定攏想講學台語一直hǒng厝內ê老歲仔勸講無前途愛換別條路，寫詩全款嘛是無法度。毋過歡喜就寫寡，著獎才會使叫老歲仔加減陪我練習講台語，順繼叫in改改in的越頭症，北港媽保庇咱ê腔mài消失傷緊，無按呢廟會真正袂慣勢……

三賞作品欣賞

戲尪仔

蔡振文

咱規世人就爲著欲袂記過去，只是我會死，你永遠攏愛面對家己

想著台詞俗表現形式
你抹面ê胭脂攏成做無全色ê墨水

江湖就愛是這個色水
濁濁ê空間內底寫滿文字

文本攏是phàng-kìⁿ ê血恰肉
剝落來就是一片一片ê春天

咱著做伙看彼花攏齊開，舞台生做這形
疊懸疊懸，咱ê夢就會變做現實

戲台跤就會thīⁿ滿嘆仔聲
牽著你ê身軀，我落台謝戲
咱有後一齣，理論上

毋是現實就是夢中

總是有一場會予咱搬

敢毋是？

咱這世人就是爲著繼落來ê戲

佇濟濟人ê性命當中來來去去

但是你永遠干焦會當是你家己

是藝術品，是名姓，是台跤ê虔誠

我甘願佇所有人ê眼神徙開ê時

好好仔佇你ê目調內底看著我家己

這戲，敢會看得

各位朋友，請恁嘛愛誠實面對家己

評審講評

陳正雄

<戲尪仔>佇這擺參加比賽ê 52作品內底，是我心目中ê前3名，這個看法kap其他評審ê意見差不多。

我對3个方面來講我ê看法：

第一：這篇作品ê台語，無論是語詞、語法攏誠 tâu-tah，無啥物明顯ê問題。

第二：伊ê題材kah人khah無全，技巧mā誠特別，用2句1逝ê方式寫做一首詩，毋過，內容誠連貫、完整，袂予人感覺分散、斷裂。

第三：伊ê詩味誠厚、詩質誠純、詩意誠重，予有人鼻--著清芳、入喙酸甜、落喉回甘ê感覺。

是講，有小可欠點ê所在愛掠漏。用字ê部分，「ê」、「的」，全款ê意思，寫法愛一致。語詞ê部分，「只是」、「但是」猶有淡薄華語氣，會當koh khah幼路咧。另外，上尾彼句，感覺收束了無啥好勢。

4 Feb 2023

優選

作者介紹

張逢恩，2003年出世，在地彰化人，chit-má teh讀師大台文系。生活tī往過kah現時中央ê縫，愛新潮mô-tng味mā愛古早味。向望會用筆，寫出土地kah平權ê聲音。

優選作品欣賞

看雲

張逢恩

台北ê天氣
是狡怪ê囡仔
寒kah爍爍顫ê年兜邊
我倚佇窗仔墘
看雲

你是予日頭曝kah燒唵唵ê彼蕊
狡怪ê雲
無張無持就會共人攬牢牢
這擺拄好是我
咱密密仔攸做一抱
白白閣有光彩ê雲尪
總是
聽候下晡時
霜冷ê東北季風剛--過你就無影無跡

落雨矣
雨水從入溪流
你佻別蕊雲相尋甜蜜
熱唵唵ê汗水
佻我津--落ê目屎
攏濫佇彼裡

雲過
窗仔門窻倏關關--起來
才袂kā我藏佇目睷內ê物件
嘛順繼落落溪流

2023年羅馬字文化節

7月初1 / 台南成功大學台灣文學系

白話字文物導覽 · Phah台語比賽 · 台語聽寫比賽

白話字文史競賽 · 台語微電影

2023年世界台語文化營

文化備戰：Tèng根台灣母語ê台灣學教育chiah ē-tàng抗中保台

8月19~21 / 台南成功大學台灣文學系

 活動tng teh籌備，敬請期待！

 Siōng新ê消息請關注台灣羅馬字協會

 網站 <https://tlh.org.tw>

2023年中學台語台中學教材撰寫比賽

2023年6月初1拜四開始收件，6月30拜五結束收件。

徵選對象 / 本國學籍ê大學生ah是研究生lóng ē-tàng參賽，
細節請參考比賽辦法。

 投稿 Email / tenghongtin@gmail.com，主旨請寫明

「投稿2023中學台語台中學教材撰寫比賽」

 詳細辦法kap附件公告網址 <https://reurl.cc/eX7OZR>

2023中學台語台中學教案編寫工作坊

2023年7月22 (拜六) 9:00~12:00, 13:00~16:00

國立台中教育大學 (台中市西區民生路140號)

研習對象 / 本校師培生kap一般學生、全國各級學校教師、
意愛台語文的社會大眾

講 師 / 梁淑慧 (國立台中教育大學台灣語文學系助理教授、

 中等學校台語教材教法課程ê授課教師)

報名方式 / 以Google表單填寫報名資料

 報名網址 / <https://forms.gle/x2E8BpiGaJGVPKjm8>

台灣字雜誌 / 捐款名錄

2022年6月~2023年4月30日

Miā-sè ⁿ	kim-giáh
陳金花	3,000
陳文德	3,000
江永源	2,000
陳金花	5,000
蔣日盈	5,000
林憶秋	2,000
江永源	1,000
陳豐惠	2,000
葉水連	10,000
藍春瑞	2,000
Î Giók-ngô	449
江永源	2,000

台灣字雜誌 / 文稿贊助

感謝列位作者贊助文稿

Koa Khá-lē

Tēn Si-chong

Tiuⁿ, Hók Chû

Chiúⁿ Ūi-bûn

Ngô Kéng-jū

Siau Pêng-tī

Tân Bûn-tek

Nā hō tēng-tāⁿ · 請hām TLH聯絡

Tá-káu Tâi-gí Khai-káng-siā 打狗台語開講社

【講台語x聽台語】
打狗台語開講會

【學台文x寫台文】
台語文課程

【認bat台灣】
全台語講座

【讀台語文作品】
台文讀冊會

 打狗台語文促進協會

詳細資訊

Hó t̄ai-chì t̄àu sio-pò!

好代誌門相報!

財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會tī 2023/5/7召開捐款人籌備會kap第一屆董事會。正式選出9位董事：蔣榮欽(董事長)、蔣榮福、蔣為志、張哲男、蔡文章、鄭邦鎮、張復聚、鄭吉棠、陳慕真。執行長：蔣為文。副執行長：蔣榮豐、張玉萍。

基金會宗旨是推動釘根台語ê「台灣學」教育、促進台語文ê標準化、普遍化kap國際化以及落實聯合國「世界文化多樣性宣言」、「世界母語日」lāi-té對各語言族群文化保障ê精神。正式成立茶會ê koh另外通報，時到歡迎各界有志來門鬧熱。

電影介紹
《台灣總統》
2023年8月
預定上戲院

女主角 / 商毓芽

T̄AI OÂN KOK
台灣家庭親子會
8月初6 - 8月初9
恆春 白砂

CHŪN-HĪ LĀI KŪN T̄AU
SIA KAP CHIAH HŪN T̄

311 第一屆 2023 台灣教師節 電子賀卡設計比賽

3月11日
王玟恬
台灣人，頭戴台灣天，
跔踏台灣地，做伙來感恩台灣 è 教師。

商毓芳 館長 (正-pêng)
頒發評審**推薦賞**hō tiah 賞者

南社社長
余景登 律師 (tò-pêng)
頒發評審**推薦賞**hō tiah 賞者

評審**推薦賞**
Tiuⁿ í-kun
Kàu-iòk chhim-kin, Tài-oân puh-íⁿ

小怪物 祝逐家 台灣教師節快樂
蔣台宇
311小怪物台灣教師節

tiòh 賞作品 him-sióng

趙卿惠 副市長 (正-pêng)
頒發**特別賞**hō tiah 賞者

Why 3月11 台灣教師節?
Tài-oân Kàu-su-cheh

主辦單位
Tài-oân Gí-bún Chhek-giám Tiong-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

Tài-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

Tài-oân-jī
台灣字

發行單位

Tài-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會
<https://tlh.org.tw>

台文筆會
Tâi-bûn Pî-hōe
Taiwanese Pen

<https://pen.de-han.org>

<https://pen.de-han.org/taioanji>

Open access 網路電子版 &
文章投稿請掃 QR code

Nā有任何問題 歡迎來 phoe:
taioanji@tauko@gmail.com
Tel: 06-2096384